SEN BİZE İNSANLARI SEVMEYİ ÖĞRETTİN, SEN BİZE İNSANLARIN SAAD ETİ İÇİN DÖĞÜŞMEYİ ÖĞRETTİN, BİZ BUNUN İÇİN SAVAŞIYORUZ!

Nâzım Hikmet

18/5/1950 — Nâzım'ın uğradığı haksızlıklarla mücadele için çıkan fikir ve Politika Dergisi : — Yıl: 1. Sayı: 3 Fiyatı 15 Kr.

Açlık grevinin 16 ıncı günü

On binlerce insan vahşice işlenen bu cinayeti Hükûmete haber veriyor

Nâzımı öldürmek isteyenler yargılanmalı !

Onlar ümidin düşmanıdır sevgilim
akar suyun
meyva çağında ağacın
serpilip gelişen hayatın düşmanı
Çünkü ölüm vurdu damgasını alınlarına
Çürüyen diş, dökülen et
bir daha geri dönmmeek üzre yıkılıp gidecekler
Ve elbetteki sevgilim elbet
Dolaşacaktır elini kolunu sallaya sallaya
Dolaşacaktır ne şanlı elbisesiyle
işçi tulumuyla
Bu güzelim memlekette hürriyet.
Burada havluca Receb'e
Karabük fabrikasında tesviyeci Hasan'a
düşman
Fakir köylü Hatice kadına
Irgat Süleyman'a düşman
Sana düşman, bana düşman
Düşünen insana düşman
Vatan ki bu insanların evidir
Sevgilim onlar vatana düşman.

NÂZIM HİKMET

İlgili makamlar hâlâ sükutlarını muhafabza ediyor; ne his, ne akıl onları yerinden kımıldatmıyor. Bir tarafta sükut, bir tarafta haykırışlar için de tarihin en iğrenç cinayeti sonuna yaklaşıyor. Kanun haksızlığı gösteriyor fakat kanunu tatbikle vazifeli olan makamlar gözlerini kapamış, önlerinde duran kanunu, önlerinde duran adlî hayatı görmek istemiyorlar. Aylardanberi devam eden adlî hata iddiaları bir kere bile tekzip edilmedi, demek ki en ufak bir târize bile tahammül edemeyen ilgili makam bu iddiayı kabul etmiştir. Fakat bir adlî hatanın mevcut olduğunu kabul ettikten sonra susmak, ağaçlar, taşlar gibi susmak değil derhal icap eden hukukî yola baş vurmak icap etmez mi? Şayet adlî hata iddiası asılsız ise bunu iddia edenlerin muhakemeye verilmeleri lâzım gelmez miydi?

Hiç bir işi, hiç bir mantığa hiç bir mantığa sığmayan C. H. P. si hükümeti halkın itimadını kaybetmiş iktidardan düşmüş ve 13 yıl evvel işlediği feci hatayı da beraberinde götürmüştür. Tarih bu hatasından ve bu hatayı tamir etmemek yolundaki Sağır ısrarından, kötü niyetinden ve adalete karşı olan kastından dolayı C H. P. ni lânetle anacak, C. H. P. si dünya efkârının önünde ebediyen yüzündeki kapkara leke ile kalacakır.

Şu anda ise hak sever insanlar için milletin iradesi ile yeni bir imkân hasıl olmuştur. C. H. P. sini her bakımdan tenkid edip ondan daha hürriyet perver olduğunu iddia eden D P. için bu iddiasını filen ispat etmek fırsatı önemle hazır durmaktadır. Eğer D. P. Nâzım Hikmetin kastî mahkûmiyetini kanun yolundan iade etmek gibi tabii bir vazifeyi bir an evvel gerçekleştirmek yolunu tutarsa, bu, o partinin dünya efkârı önünde kazandığı ilk başarı olacaktır. Ve bu iş için dakikalarımız sayılıdır. 16 gündenberi yalnız su ve sigara ile yaşıyan, fikir ve san'at alevi şuuruna herşeyden daha çok sahip olarak, kanun yolundan serbest bırakılmasına kadar açlık grevine devamda ısrar etmektedir.

D. P. Kendinden evvelki Partinin bu tabii cinayetine biran evvel mani olmalı ve kanun yolunu açmalıdır.

Dünya halk oyu yeni hükümetten bu vazifesini bir an önce yapmasını istemektedir.»

Nâzım Hikmetin son durumu hakkında Vâlâ Nuret'inle yapılan bir konuşma

Nâzım Hikmet meselesinde memleketimiz münevverlerinin fikirlerini yoklamakta devam ediyoruz.

Bu defa Nâzım Hikmetin aile dostu, yazı arkadaşı ve bu meselede en salâhiyetli olan sayın Vâlâ Nûreddin'le görüştük.

Kendisi bizleri ve memleketimiz aydınlarını yakından ilgilendiren Nâzım Hikmetin son durumu hakkında yeni bilgiler vermiştir.

Konuşmayı aşağıya geçiriyoruz:

«— Nâzım Hikmet'i hemen her gün görüyorum. Hâlen 8 kilo zayıflamış olup, çok yorgun görünmektedir.

Göz kapaklarında bâriz bir kansızlık vardır.

Son ziyaretimde (15/Mayıs/950) artık ayağa kalkacak ve oturacak kadar kuvvetinin kalmamış olduğunu gördüm. Aynı zamanda başı da dönüyor. Bütün bunlara rağmen bakışlarındaki canlılık ve sözlerindeki mantık silsilesi çok düzgündür. Doktorlar bu durum karşısında hayret içindedirler. Demek ki, ruhî durumu bünyesinden kuvvetliymiş!.

Dün ilk defa olarak serom fizyolojik yapıldı (sun'î gıda) Kendisi böyle bir müdaheleyi dahi istememekte, fakat çok halsiz düşmüş olması do

Devamı Sa. 2 de

Aydın Gençliğin adaletsizliği protesto eden toplantısı

Geçen sayımızda yapılacağını bildirdiğimiz İstanbul Yüksek Tahsil Gençlik Derneği'nin tertip ettiği Nâzım Hikmet'in uğradığı haksızlığı protesto toplantısı 15/5/1950 Pazartesi günü saat 16 da Aydın Üniversiteli-

Devamı Sa. 3 de

Nazım Hikmetin San'atı

Nâzım'ın san'atındaki büyüklük çeşitli kaynaklardan kuvvet alır. Bunlardan biri de güzel olanı duyuş ve - duyuruşundaki sâdeliktir.

Ne tabiat, ne de insan özünde sakladığı güzeli koboyca vermez. Bir büyük san'at eseri karşısında nasıl her kes bir değilse, tabiatın ve insan'ın karşısınad da hepimiz bir değiliz. Güzel'i etrafında ki yığınlarca sahte güzelin içerisinden seçip ayırabilmek, süslüye, özentiliye baş çevirip, aslında, bizâtihi güzel olanı bulup çıkarabilmek, bahtiyarlığın en büyüğüdür. Bethoven, önüne yığılan köhnemiş san'at telakkileri engelini pervâsızca devirerek, güzel olanı çırıl çıplak meydana koyuvermişti. Bu işin azametini anlayabilenler yanında, o devre kadar san'at ulusu geçinen niceleri de acı feryatları koparmışlardı. Çünkü ortaya çıkan hakikat, o zamana kadar güzel sanılanın, süs püsle örtülü çirkinlikten başka bir şey olmadığı idi.

İşte Nâzım'ın san'atındaki büyük kudret, tabiatın ve insanın özündeki güzel'i bulup çıkarabilmiş ve bunu, hiç bir yardımcı kuvvetten faydalanmayı düşünmeden, tanıtıp anlatabilmiş olmasındandır.

Nâzım Hikmet özden konuşan adamdır. Büyüklüğü de ondandır. Ve biz idrâk ederiz, san'atta kemâlin bu derecesi, insanoğlunda pek nâdir rastlanan bir mazhariyettir.

Nâzım'ın san'atı, onun hissî âleminin hârikulâde zenginliğinden başka. kafasının, şuûrunun sağlam, derli düzenli yapısından da kuvvet alır. San'atın içtimâi bir müessese olduğunu ve evvel ve âhar insanlığın istikbâlin, san'atta kemâle ulaşmak olduğunu derinden derine idrâk eden bir şuur yapısının, mubârek müdâhalesi olmasaydı, Nâzım Hikmet, bu günkü azametini bulamazdı. Nâzım. san'atta ne yaptığını bilen bir adamdır. O'nun eserlerine hâkim olan esas temellere dikkat edersek, bunların her birinin en ince bir his ve şuur imtizâcından doğmuş olduğunu görürüz. O'nu, o harikûlâde erkek sesile konuşurken dinlemiş olanlar, mâvi gözlerinde bu imtizâçtan doğan âhengin parıltılarını, her zaman farketmişlerdir.

★

Nâzım, mevzuunu en iyi tanıyabilmiş olan bir bahtiyar şairdir. Bu güne kadar gelip geçmiş olanlar her zaman basma kalıp mazmunların içerisinde bocalamışlardı.

Onların san'a tyolu parke taşı döşeli bir belediye caddesi idi. Bu yola giren —sözüm ona — her san'atkâr, yolun taşlarından birini alır, evirir. cevirir gene aynı yere yerlestirirdi. Taşın yerine iyi oturmuş olması, san'atkârın muvaffakiyeti için kâfi sayılırdı.

Nâzım, bütün heybetile girdiği bu yolun bütün taşalrını, bir dev kudretile söküp atmı,ş san'atın çehresini bir anda değiştirivermiştir.

İşte bizler, Dîvân şiirinin, Servetıfunûn, Fecriâtînin ve bütün ondan sonrakilerin, hep birbirinin ağzına bakan kasvetinden Nâzım'ın aydınlık yoluna çıkıverince kurtulmuştuk.

Nâızm'da ne vardı?.

Şu vardı ki, O, güneşin doğuşunu, tabiatın büyüklüğünü, ilenizin derinliğini ve hele insanın ıstırabını, ille başka, bir güzel şeye benzeteceğim diye uğraşmıyor. Fakat bütün bunları, haddi zâtında ne iseler öylece ve apaçık göz önüne seriveriyordu.

Bu kolay iş değildi ve başarabilmek için bir dev kuvvetine ihtiyaç vardı. Her şeyden evvel de tabiatı ve insanı kuvvetle tanımak, onunla içli dışlı olmak zarureti vardı.

İşte Nâzım devrimizin, bu muazzam kudreti temsil edebilen en büyük şairidir.

★

Onun şiirlerinden misaller almağa lüzum görmüyoruz. Yalnız, Ondaki san'at kudretinin hududdsuz olduğunu belirtmek isteriz. Yalnız şiirlerinden bahsedidiği şu günlerde, dikkatın biraz da «Kafatası - Facia», «Unutulan Adam» gibi ölmez eserlere çevrilmesi iyi olurdu. «Bir ölü evi - yahut Merhumun hânesi» isimli büyük facia, cemiyetimizin en doğru en san'atkârane bir tablosudur. Ve öyle rahat, öyle kolayca yazılıvermiş hissini verir ki, bu kudret blie insanı şaşırtmağa yeter.

Nâzım, san'atı bir meş'ale gibi kaldırıp insanlığın kader yolunu aydınlatmıştır. Onun açlık aşağıya düşse bile, meş'ale O'la dermansız kalan kolu artık nun kolu ile yükseldiği yerdedir.

Mavi gözler. şimdi artık dışarıya değil. insanlığın büyük ıstırabının biriktiği, kendi içine bakıyor. Burdan yeni sesler duyulacak mıdır?.

İşte en büyük arzumuz.

Toplantıdan Nazıma

15/5/150 günü İ. Y. T. G. nin tertip ettiği toplantıda hazır bulunanların isteği ile büyük şaire aşağıdaki telgrafın çekilmesi alkışlarla kabul edilmiştir.

Büyük şair ve düşünür
Nâzım Hikmet

«Yüksek Tahsil Gençlik Derneği» uğradığınız haksızlığın giderilmesini istemek için yaptığı toplantıda hazır bulunan biz haksever halk, kurtuluş hareketini selâmlar, bu yolda kanuni imkânlar çerçevesinde seni sonuna kadar destekliyeceğimizi genel oya ilân ilân ederiz.

Zafer'e dair

Korkunç ellerinde bastırıp yaram
 Dudaklarını kanatarak
 Dayanılmakta ağrıya...
Gayri çıplak ve merhametsiz
 Bir çığlık oldu ümit...
Ve zafer
Artık hiç bir şey affetmiyecek kadar
 Tırnakla söküüp koparılacaktır...
Günler ağır...
Günler ölüm haberlerile geliyor...
Düşman haşin
 Zalim
  ve kurnaz...
Ölüyor çarpışan insanlarımız
 — Halbuki nasıl haketmişlerdi yaşamağı
 Ve toprakta herkesten fazla
 Onlar buna lâyıktılar —...
Ölüyor çarpışarak insanlarımız
 — Ne kadar çok —
Sanki şarkılar ve bayraklarla
 Bir bayram günü nümayişe çıktılar
 Öyle genç
  Ve fütursuz...
Günler ağır.
Günlerölüm haberlerile geliyor.
En güzel dünyaları
 Yaktık ellerimizle
Ve gözümüzde kaybettik ağlamayı
 — Bi i bir parça hazin ve dimdik bırakıp
 Gözyaşlarımız gittiler —
Ve bundan dolayı
 Biz unuttuk bağışlamağı
Varılacak yere
 Kan içinde varılacaktır.
Ve zafer
Artık hiç bir şeyi affetmiyecek kadar
 Tırnakla sökülüp
  Koparılacaktır...

Hürriyet için

Bu memlekette hürriyet vardır, diyenler yalan söylüyorlar!

Hürriyet ve refahı; ancak belirli bir azınlığın gaddar inhisarı altındadır. Halbuki bu nimet —kanunlarımıza göre— her Türk vatandaşının tabiî hakkıdır.

Gelgelelim, hakikat bu merkezde bulunmaktan çok uzaktır. Çünkü; öyle olsaydı Cumhuriyetin kuruluşundan beri C.H.P. saltanatı en kesin şekilde bizleri ezemezdi. Biz; her işin muhasebesini yapmasını her idare adamından emin olarak istiyebilirdik. Herkes, haklı bildiği dâvasını memleket yararına olarak savunabilirdi.

Bu memlekette hürriyet diyenler yalan söylüyorlar!!

Yalan söylüyorlar.. Çünkü; Yalanların en müthişi önümuzdedir. Fikre, doğru söze, samimî insanların haklı haykırışlarına bir türlü tahammül edemiyorlar ve herkesin kabul ettiği kıymet öldürülüyor.

Bu memlekette hürriyet kolay kazanılmıyacaktır; refah, saadet ve kardeşlik zor elde edilecektir, biliyoruz!.

(Devamı: 4 ncü sahifede)

Nazım Hikmetın son durumu

Baştarafı Sa. 1 de

layısile buna mani olamamaktadır.

Gene son ziyaretimde kendisine «hükûmetin ve iktidar partisinin değiştiğini, yeni hükûmetin affa taraftar olduğunu, Celâl Bayar'ın Nâzım Hikmet'e verilen cezanın haksızlığı hakkında kanaat sahibi olduğunu, dolayısile yeni Meclisin normal çalışma devresine girinceye kadar grevi tecil etmesini» rica ettimse de Nâzım Hikmet bunu kabul etmedi. Ve müsbet bir emmareye sahip olmadan bu grevi terkedeceğine kani değilim. Çünkü; Nâzım Hikmete 13 senedir verilen vaidlerin yerine getirilmeyip, haksızlığın devam etmesi kendisi için bir işkence olmuştur.

Muhitinde herkes ona grevi tecil etmesini tavsiye ediyor. Vaziyetin parti değişmesinden sonra müsaitleştiğine kaniyiz. Fakat, dediğim gibi Nâzım Hikmet vaidlerle ve karinelerle 13 yıldır aldatılmaktan bizar olduğu için müspet emmareler istemektedir.

İlgili makamların 13 yıldanberi süregelen haksızlığı ortadan kaldırmak için yetkileri ve iade-i muhakeme imkânları olduğu halde onların bu yolu tutmamaları bizi onların iyi niyetleri hakkında şüpheye düşürmektedir.

Bir hukuk devleti olan Türkiyede böyle bir hataya münevver ve tecrübeli muhitler cevaz vermezler!»

Vâlâ Nûreddin, bundan sonra Nâzım Hikmeti kurtarma yolunda kendisinin de bizzat teşebbüsleri olduğundan bahsetmiş ve şöyle de**miştir:**

«— İsmet İnönü'ye, Şemsettin Günaltay'a, Fuat Sirmen'e muhtelif müracaatlarda bulundum. Hepsi de nazik cevaplar verdilerse de mahiyetleri dosyadan dosyaya havale etmek kabilindendir. Halbuki bu kadar ısrarla (Adlî hatâ) denmişken ve bu adlî hatanın olduğu bunca neşriyata rağmen tekzip edilmemişken (iade-i muhakeme) lâzım gelirdi.

Bu da grevi durdurmakla kalmaz, ayni zamanda Türk adâletinin yüzünü ağartırdı. Halbuki, kimse bu yola sapmamıştır. Eğer bu yol tutulmuş olsaydı, dünya efkârı karşısında ve edebiyat tarihimiz muvacehesinde bu günkü müessif duruma düşmezdik!»

Vâlâ Nûreddin, diğer sorularımıza da aşağıdaki şekilde cevap vermiştir.

«— Nâzım Hikmet, açlık grevine başladığı günden bu güne yana sigara ve sudan başka bir şey içip, yememektedir. Kahve içtiğine dair çıkarılan haberlerin yalan olduğunu ben de tekid ederim. Bunun böyle olduğunu Üsküdar Hapishanesi müdürü ve ayni hapishanedeki mahkûmlar da ifade etmişlerdir.

Sinir hastası olduğuna dair çıkarılan haberler de yalandır. Hattâ kendisiyle görüşürken bunca günlük açlığına ve zayıflamasına rağmen haksızlık karşısında üzgünlüğümü sezerek kendisi beni teselli ediyor. İade-i muhakeme hakkındaki ümitleri ve Türk adâletinin doğru yolu bulacağına dair kanaatleri henüz sarsılmamıştır.

Grevi ters anlıyorlar. İyice bilmelidirler ki, Nâzım Hikmet bu müellim duruma âdeta sevk ve icbar edilmiştir.

30 Avukat Nâzım'ın uğradığı bu haksızlığı gidermek suretile Türk adaletinin şerefini kurtarmağa karar vermişler. Umarık ki. seçim gürültüleri arasında bu kararlarını bir tarafa atarak unutmazlar.

Yeni bir iktidar olarak Demokratların kendilerinden evvel işlenmiş böyle bir hatayı tamir edip, bu haksızlığa son vereceklerini ümid ediyorum.»

Aydın Gençliğin adeletsizliği protestosu

Baştarafı Sa. 1 de

lerin ve inkılapçı halkımızın iştirâk ettiği Çiçek Palas salonunda yapmıştır. Bu tarihi toplantıyı bütün tafsilâtiyle aşağıya geçiriyoruz.

Toplantıyı Hür Gençlik «Gazetesi sahibi ve Dernek üyesi olan bir üniversiteli kısa bir konuşmayla açmış ve toplantının manâ ve önemini bildirmiştir ki konuşmayı yapmıştır;

Bundan sonra mikrofona Dernek Başkanı gelmiş ve aşağıdaki konuşmayı yapmıştır:

«13 yıldır bir adli hataya kurban giderek hapiste yatan Nâzım Hikmet'in durumu ve edebi değerini belirtmek» için tertiplediğimiz toplantıyı açıyorum.

Başka toplantılara vermedikleri önemi ve ilgiyi, —toplantı salonunu doldurmak ve dışarıda bizi kordon altına almakla— gösterdiklerinden dolayı bütün Emniyet Memurlarına teşekkür ederim.

Şimdi, sekreter arkadaşımız açış konuşmasını yapacaktır. Sözü ona bırakıyorum.

— Genç - ihtiyar, kadın - erkek bütün haksever vatandaşlar!.

Dünyanın en büyük şairi Nâzım Hikmet, bugün açlık grevinin 14 ncü günündedir. Her an adım adım ölüme biraz daha yaklaşıyor.

13 yıl önce onu, tamamen haksız ve kanunsuz olarak 28 yıl 4 aya mahkûm ettiler. 13 yıl önce onu, Türk milletinin en yavuz evlâdını, insanlığın gözbebeğini hapishane köşelerinde yavaş yavaş öldürme kararını imzaladılar. Bunu memleketimiz ve dünyanın en tanınmış hukukçuları, hukuki esaslarile açıkça gösterdikleri gibi, bütün cümle âlem de biliyor. Resmi makamların, grevinin bu 14 ncü gününde hâlâ susmaları da bunu anlatıyor.

Buna müsaade edilemezdi. Türk milletinin tarih önünde ebediyen lekelenmesine göz yumulamazdı. Bu, inanılmıyacak kadar korkunç âkibete mani olmak için, elimizdeki en tabii ve kanuni, demokratik haklarımızı kullanarak mücadeleye giriştiğimizi duyup, toplantımıza katılan İstanbulun haksever halkını, fedakâr vatan çocuklarını «İstanbul Yüksek Tahsil Genlik Derneği» adına heyecanla, hürmet ve sevgi ile selâmlarım.

Onun kurtulması için, hakkın yerini bulması için Türk milletinin ebediyen lekelenmemesi için her türlü fedakârlığı göze alıp gelenler! Halk çocukları!

Temiz, asil, fedakâr, haksever halkımızın temsilcileri!

Bu toplantıyla sizlerin; ve sizlerin bağrından kopup gelen aydın geçliğin mücadelesi fiilen birleşti. Bu, bize güven ve cesaret veriyor. Haksever halkımıza başvurmakla yanılmadığımızı gösteriyor.

Şimdiye kadar telgrafar çektik, imza topladık, beyanname dağıttık; arkadaşlarımız gazeteler çıkardılar. Bütün bu demokratik ve kanuni mücadelelerden bizi vazgeçirmek, bizi önlemek için ellerinden geleni yapmaktan çekinmediler.

Beyanname dağıtan arkadaşlarımızı yakaladılar, karakollara götürdüler, emniyette hücrelere tıktılar. İmza toplıyanların ellerinden kâğıtlarını zorla aldılar, yırttılar; gazetelerimibi müsadere ettiler. Ömründe polisin semtine uğramamış arkadaşlarımız birkaç kere karakolları boyladı.

Derneğimizi bastılar, kanunsuz olarak resmi evrakımızı alıp götürdüler. Toplantımıza mani olmak için yapmadıklarını bırakmadılar.

Sorarım sizlere, bütün bunlar niçin? Niçin? İzaha lüzum yok dostlarım; hepsi, hepsini biliyorsunuz.

Bütün bunlara rağmen biz şuna inanıyoruz ki, «bir hakkın mevcudiyeti kullanılabilmesiyle kaimdir!» Yani dostlarımın Celile Hanıma yardım gayesile imza toplamak, Nâzım'ın kurtarılması için imza atmak, beyannameler dağıtmak, gazete çıkartmak, toplantılar yapmak bizim en tabii hakkımızdır. Şu anda size ve bütün dünyaya yeniden ilân ediyoruz ki, hiç bir zor, hiç bir baskı, hiç bir tehdit, hiç bir kanunsuzluk hareketi, bizi yolumuzdan çeviremiyecektir!. Bizi korkutamıyacaklar, bizi yıldıramıyacaklar

Bütün bunlar bizi birbirimize daha kuvvetle bağladı; birbirimize perçinledi ve hareketlerimizi kamçıladı.

Şimdiye kadar yaptıklarımız ve şimdiden sonra yapacaklarımız tamamen kanunidir ve bizim en tabii hakımızdır. Hakkımızı kullanmaktan bizi kimse menedemez ve menedemiyecektir.

Nâzım Hikmet şöyle dedi: «— Hakkın, hakikatin tecellisi için açlık grevine yatıyorum. Hak ve hakiat uğrunda, bir kanunsuzluğun tamiri uğrunda, gerektiği zaman ölümü göze alabilmek güzel şeydir!»

O, ölümü göze aldı dostlarım! Biz; kanunsuzlukları, baskıları, tehditleri, karakolları, hücreleri göze alırız, çok mu kardeşlerim!

Sorumluluğumuz büyük, çok büyük...

Beyannamemizde ilân ettiğimiz gibi derneğimizin şiarı şudur:

«BÜTÜN KANUNÎ VE DEMOKRATİK HAKLARI KULLANARAK SONUNA KADAR MÜCADELEYE DEVAM...»

Sizlere güveniyoruz; sizlerden cesaret alıyoruz; sizlere dayanıyoruz..

Var olun aziz vatan çocukları!...

Var olun aydın halkımızın asil ve fedakâr evlâtları!..

Başkanın bu konuşması salona sızan bazı fesatçılar tarafından sık sık kesilmiş ve dinleyicilerin salonu terk etmesi istenmiştir. Bunlara aldıran olmamış ve İ. Y. T. G. D. Mensupları bu fesatçıları sükûnete davet etmiştir.

En basit terbiye kaidelerinin dahi dışına çıkan bu adamların bağırıp, çağırmalarına üzülen dinleyiciler yerlerinden kıpırdamamışlar ve evvelce tertiplenen bu bozgun çıkartma olayına iştirak etmemişlerdir.

Buna çok kızan fesatçılar bunun üzerine bağırıp çağırmalarını duyup merak saikasiyle dışarda biriken halk ve talebeyi kanunî bir teşekkül olan Derneğin bu kanunî toplantısını dağıtmaya, Nâzım Hikmet'in uğradığı haksızlığı izah eden gençleri döğmeye ve susturmaya teşvik etmişlerdir. Fesatçılar bu gayretlerinin de semeresini alamamışlar ve toplantı proğramı sonuna kadar tatbik edilmiştir.

Dernek Genel Sekreteri yaptığı güzel bir konuşmada Nâzım Hikmet'in san'at ve şahsiyetini sosyal cepheden objektif olarak büyük bir vukufla anlatmış, **sözleri aydın gençlerimizin takdirine mazhar olmuştur.** Fakat bu konuşma da fesatçıların protestolariyle karşılanmıştır. Anlaşılan hafta arası olması ve maç veya güreşlerin olmamasına binaen kırma, **yıkma ve küfre susamış olan bir avuç fesatçı günlerdir bu bu bozgunculuğunu hazırlamışlardı. Onların bu hareketinin Tür**kiye gençliğine ve üniversitelilerine mal edileceğinden korkuyoruz. Biz ta baştan beri bu husustaki kusurun Halk Parti**si zimamdarlarına ait olduğu**nu iddia etmekteyiz. Nâzım Hikmet'e karşı işlenen cinayeti Türkiye de her kola mensup şahsiyetler kâbul etmiş ve kabahatin kimlere ait olduğu ispat edilmişken gençlerimizin bu kabahati ve lekeyi üzerlerine alıp adaletsizliği ve haksızlığı müdafaa edeceklerini zannetmiyoruz.

Genel Sekreterin konuşmasının da bu gibi kimseler tarafından anlattığımız şekilde kesilmiş olması salonun havasını elektriklendirmiştir.

Bu tarihi toplantıya bir çok emniyet mensuplarının da gelmiş olması dikkati çekiyordu. Fakat yukarıda da yazdığımız gibi kanuni bir teşekkülün, kanuni formalitelerle yürütülen ve Nâzım Hikmet gibi büyük bir vatansever, san'atkâr şairimizin uğradığı haksızlığı protesto maksadiyle yapılan bu toplantıya fesatçıların yaptıkları hücumlar müdahalesizlikle karşı**lanmış ve başı boş bıra**kılmışlardır. Üyeler tarafından (4 aralık) ve 'Şoför Ahmet) şiirleri okunmuş ve N. H. in Teyzesi kısa bir konuşma yapmıştır. Bunlar da gürültüye boğulmak istenmiştir. Emniyet mensupları ancak sonuna doğru işe müdahale etmişler ve mütecavizleri susturacaklarına Dernek üyelerini ve dinleyicileri otobüslerle taşımışlardır.

Toplantının yapıldığı bina çevrilmiş kapılar kapanmıştı.

Ortada gün gibi açık bir haksızlık ve ölmek üzere bir insan dururken bunu protesto etmenin bir suç olmadığını bilen Dernek üyeleri, halkın bu toplantıya en yakın alâkayı gösterdiğini, fakat menfaatine dokunan bir kaç kişinin bu alâkayı baltalamaya çalıştığını bildiğinden pek önem vermemişler ve terbiyeleri dahilinde işe kanunun müdahale etmesini ihtar etmişler. Fakat hiç bir netice elde edememişlerdir.

Yalnız bu arada dışarıya çıkabilen bir kaç dinleyici hemen Vilâyeti olaydan haberdar etmişler ve önünün alınmasını istemişlerdir. Ancak aradan uzun

Devamı Sa. 4. de

Serpilip gelişen hayatın düşmanlarına

Nâzım Hikmet'ten korkuyorsunuz değil mi?.

Boş bir odanın sesten karaborsacının adaletten, zengin adamın fakirin yumruklarından, yobazın aydın fikirden, karanlığın ışıktan korkması gibi korkuyorsunuz değil mi?.

Nâzım Hikmet ki, hakkın, hürriyetin, toprak vucutlu bu halkın, ümidin, serpilip gelişen hayatın, henüz yaşanmamış olan en güzel günlerin dostudur. Siz böyle olduğu için onun düşmanısınız değil mi? Fikirden korkuyorsunuz, ölmemiş olan fikirden, kitaplardan çıkıp hayatta yaşıyan fikirden korkuyorsunuz!.

Tarihin akışından, daha iyiye, daha güzele, daha âdil olana doğru yürüşten korkuyorsunuz.

Şarkın sizi bir afyon gibi büyülemiş rehavetinden silkinip, canlanmaktan, uyanmaktan korkuyorsunuz!

Irgat Süleyman'ın hürriyetinden, tesviyeci Hasanın hürriyetinden, fakir köylü Hatice kadının hürriyetinden korkuyorsunuz.

Hürriyet için savaştan, insanların saadeti için savaştan, ilim için, hayatın akışını hızlandıran fikir için, kafamızın karanlıklarını ve hastalıklı hayallerinizi dağıtan fikir için savaştan korkuyorsunuz!.

İstismarcı sistemin sona ermesinden, insanın insana kulluğunun yok edilmesinden, el kapılarının kapanıp bir daha açılmamasından, bir ağaç gibi tek ve hür, bir orman gibi kardeşçesine yaşamaktan korkuyorsunuz!. Bu dâvetten, bu hasretten korkuyorsunuz.

Tabiatın, toplumun, serpilip gelişmesi için bağlı olduğu kanundan, bunu bilmekten, bu gerçekten, değişmeden ve yeni'den korkuyorsunuz.

İçi talaş dolu bir çuval gibi bulunduğunuz yeri değiştirmekten, kımıldamaktan, ayağa kalkmaktan, yürümekten, yeni ufuklara, yeni hayatlara doğru koşmaktan korkuyorsunuz!. Silkinmekten, üzerinizdeki mezellet tozunu silkmekten korkuyorsunuz.

Size şahsiyetinizi gösteren, aynalardan korkuyorsunuz, ve onları kırmakla bu şahsiyetinizi ortadan kaldırdığınızı zannediyorsunuz.

Siz, sadece yalanları, köleliği, karanlığı, cehaleti seviyorsunuz.

Nâzım'dan korkuyorsunuz!...

Yâni, kendinizden, kendinizi tanımaktan ve yeni dünyalardan korkuyorsunuz.

Serpilip gelişen hayatı korkuyla durduracağınızı umuyorsunuz!.. Gözlerinizi kapıyor ve açmaktan korkuyorsunuz!...

HÜRRİYET İÇİN

(Baştarafı: 2 ncide)

Zaten böyle olduğu için değil midir ki, canlarını bu uğurda esirgemiyenleri alkışlıyoruz ve onlara sarılıyoruz!.

Halk; hürriyete kavuşma mücadelesinde bugün, «Demokrasi»(!) kısvesi altında İtalyan faşistlerinin baltalı armasını benimseyenlerden ve Nasyonal Sosyalizm'in Gestaposundan, Franko Falanjlarından faydalananlarla karşı karşıyadır.

Faşist artıkları ve mürteciler Demokrasinin «Mavi Tümen» leridir ve haklı kurtuluşu haykıranlara mızraklarını çevirmişlerdir.

Halk hiç bir yere bağlanamıyan, mütereddit insanların, düşmanlarına fırsat veri ci hallerinden de şikâyetçidir. Bu insanlar ne yapacaklarını tâyin etmekten âciz olacaklar ki her olay karşısında işsizlik, esaret, haksızlık, terör suçlarını bir bakıma normal sayıyorlar.

«Bir lokma, bir hırka!» zihniyeti, bu uyuşmaz varlıklardan, bu gün reisi kârda olanının ekmeğine yağ sürüyor ve biz; «Kolay kandırılıp tez aldatılıyoruz!»

Halbuki biz Türk vatandaşları; insanlar gibi yaşamak, herkese iyi niyetle bakmak, yarınımızdan emin olmak istiyoruz.

Bunun için ne yapacağımızı olaylar gösteriyor:

Değil her hangi bir geri fikri kabul etmek bilâkis baskıya rağmen onu lânetlemek, «Dünyanın, ellerimizin üzerinde» durduğunu ilân etmek.

Zavallı ve masum insanların halini haykırmak.

Zorbaları ve fikre karşı atom bombası kullanacak okanları yok etmek.

Her şeyi sırf kendi menfaatine hasreden ve emen zihniyeti, «Sebep aramıyacaksın» deyip her türlü silâhını tebcih edenleri cemiyet hayatından koparıp atmak..

İşte halkımız; isteklerini, dertlerini san'atı ile dünyaya ilân eden Nâzım Hikmetin niçin ölüme mahkûm edilmek istenildiği artık etrafile biliyor ve adaletin harekete geçmesini bekliyor.

Şeref düşürücü ve kaçamak yollarla temin edilmemek şartile bunu istiyor.

Ölüme Dair

Buyurun oturun dostlar,
hoş gelip safalar getirdiniz.
Biliyorum, ben uyurken,
hücreme pencereden girdiniz
Ne ince boyun ilâç şişesini,
ne kırmızı kutuyu devirdiniz.
Yüzünüzde yıldızların aydınlığı,
başucumda durup el ele verdiniz,
hoş gelip safalar getirdiniz.
Ne tuhaf şey
ben sizi ölmüş zannediyordum.
Ve inanmadığım için
ne ahret gününe, ne Allaha,
doslara bir tutam tütün olsun
ikramedemedin diyordum bir daha.
Ne tuhaf şey,
ben sizi ölmüş zannediyordum.
Hücreme pencereden girdiniz,
buyurun oturun dostlar,
hoş gelip safalargetirdiniz.
Neden öyle yüzüme bir acaib bakıhyor,
Osman oğlu Haşim?
Ne tuhaf şey,
hani siz ölmüştünüz kardeşim.
İstanbul limanında,
Kömür yüklerken bir ecnebi şilebine,
Kömür küfesiyle beraber
düşmüştünüz, ambarın dibine.
Şilebin vinci çıkarmıştı nâşınızı
ve paydostan önce yıkamıştı
kıp kırmızı kanınız,
sim siyah başınızı.
Kim bilir nasıl yonmuştur canınız?.
Ayakta durmayın oturun;
ben sizi ölmüş zannediyordum.
Hücreme pencereden girdiniz,
yüzünüzde yıldızların aydınlığı,
hoş gelip sefalar getirdiniz.
Kayalar köylü Yakup,
iki gözüm, merhaba!
Siz de ölmediniz miydi?.
Çocuklara sıtmanızı ve açlığı bırakıp,
çok sıcak bir yaz günü
Demek ölmemişsiniz.
Va siz,
Muharrir Ahmet Cemil!
Gözümle gördüm.
toprağa tabutunuzun indiğini.
Hem galiba
tabut biraz kısaydı boyunuzdan.
Onu bırakın Ahmet Cemil!
Vaz geçmemişsiniz eski huyunuzdan;
O ilâç şişesidir, rakı şişesi değil.
Günde elli kuruşu tutabilmek için
yapayalnız dünyayı unutabilmek için
ne kadar da çok içerdiniz.
Ben sizi ölmüş zannediyordum,
baş ucumda durup el ele verdiniz.
Buyurun, oturun dostlar,
hoş gelip safalar getirdiniz.
Bir Acem şairi,
ölüm âdildir, diyor,
ayni haşmetle vurur Şahı, fakiri..
Haşim,
neden şaşıyorsunuz?.
Hiç duymadınız mıydı kardeşim,
her hangi bir şahın bir gemi ambarında
bir kömür küfesiyle öldüğünü?.
Bir eski Acem şairi,
ölüm âdildir, diyor.
Yakup,
ne güzel güldünüz iki gözüm!
Yaşarken bir kere olsun
böyle gülmemişsinizdir:
fakat bekleyin bitsin sözüm.
Bir eski Acem şairi,
ölüm âdil...
Şişeyi bırakın Ahmet Cemil,
boşuna hiddet ediyorsunuz
Biliyorum, ölümün âdil olması için
hayatın âdil olması lâzım, diyorsunuz.
Bir Acem şairi...
Dostlar, beni bırakıp,
dostlar böyle hışımla
nereye gidiyorsunuz?.

NÂZIM HİKMET

Nâzım Hikmet'e mektub

Okuyucularımızdan ve memleket aydınlarından dâvamıza iştirak eden fikirlerle dolu mektuplar alıyoruz.

İlgilerine teşekkür ederken, okuyucularımızı da aydınlatacağına kani olduğumuz mektupları sıraya koyarak yerimizin imkânı nisbetinde neşredeceğimizi bildiririz.

Aşağıya koyduğumuz mektupismi bizde mahfuz Heybeliada'da oturan bir aydınımız taraıfndan gönderilmiştir.

«Nâzım Hikmet'e

Nâzım, senin ölümüne giden yolda ağır ve vâkur yürüyüşün karşısında, emin ol sana el uzatamamaktan, seni kurtaramamaktan doğan acı içinde biz de yavaş yavaş ve manen ölmekteyiz.

Fakat, bizi teselli eden bir şey var ki, Nâzım; senin ölümsüz oluşun, adının asırlardan asırlara, hür kıt'alar üzerinde bir bayrak gibi dalgalanacağına emin oluşumuzdur.

Senin, bugün, bir adaletsizliğe, bir haksızlığa kurban gittiğini dünyada duymayan, bilmiyen «İNSAN» kaldı mı?

Ve bak tarihin en eski devirlerine ait olan «Manu» kanunları bile ne diyor:

«Adaletin haksızlıkla, ve hakkın yanlış delillerle mahvedildiği yerde bunu tashih ve telâfi etmeksizin seyirci kalan hâkimler de mahvolacaktır.»

«Adalet mahvedilince o da mahveder; korununca o da korur.

Sakın ey hâkim adalet alt üst edilince bizi de bizzat seni de alt üst etmesin!»

Korkmak ne fena şey, ne gayrî insanî şey Nâzım! .... o zaman mahkemeler yalnız ceza verir; ya kurbanları kim olur bunların? Sokrat'lar, Bruno'lar, Galiler ve SEN!. Ve adı insanlık tarihine geçmemiş, hayatlarını insanlığın kurtuluşu uğruna feda etmiş bir sürü isimsiz kahramanlar.

Brunan'un merd sesi asırlardan asırlara SENİN ölüm döşeğinin başından seni mahkûm edenlere haykırıyor.

O büyük adamın suçu ne idi?. Serbest düşünmek, aydınlığa gitmekten korkmamak, ileriyi diğer insanlardan daha vâzıh ve daha açık görmüş olmak.

O bu suçtan engizisyon tarafından ateşe atılmıştır. Alevler here tarafını sarmış ve «O» artık ölmek üzereyken gösterilen «haç» ı ve dâvasının adamı olarak «Bruna» olarak tarihe geçmiştir.

Ve «O»nun alevler arasında haykıran sesi:

«Ben savaştım ya bu yeter — Ben ne istersem olayım — gelecek nesiller hiç değilse şunu teslim etmemezlik edemezler ki — netice, zafer kime nasib olacaksa olsun — Ben ölümden korkmadım. Sebatta arkadaşlarımın hiç birinden geri kalmadım. Miskin ve korkak yaşamaya canlı bir ölümü tercih ettim.

Ve sen açlıktan ölürken Nâzım, lokmalar boğazımızda diziliyor.

Biz senin ölümüne seyirci kalmakla, hiç olmazsa seninle beraber ölmemekle alnımıza sürülen lekenin ebediyen bizi lânetli bırakacağına inanıyoruz.

T. E.

Gençliğin adaletsizliği Protestosu

Baştarafı Sa. 3 de

bir müddet geçtikten sonra iki otobüs polis gelmiş ve Vali bozguncu gençlere hitabede bulunmuş sükûnetle dağılmalarını söylemiştir. Sanki haklı imiş gibi muamele gören bu bozguncular bu müsait durumdan faydalanarak kamyonlarla nakledilmek üzere olan dinleyici ve Dernek üyelerini taşlamışlar. böylece «doğru fikre karşı yumruk» şiarını yerine getirmirler. dir.

Sahibi ve bu sayıda yazı işlerini fiilen idare eden:

M. Fahri Oktay

Pazartesi ve Perşembe günleri çıkar.

Adres : Paşa Mahallesi Kuyu Sok. No. 2 Beşiktaş

Dizildiği ve Basıldığı yer: Osmanbey Matbaası